

Resultat medborgarenkät om energi och miljöfrågor Gällivare

Projektet CommitClimate handlar om hur privatpersoner använder energi i vardagen och vad medborgare tycker att staten eller kommuner ska göra för att underlätta för miljövänliga val. Det finns stor potential att minska miljöpåverkan genom beteendeförändringen. Det har vi sett under förra vintern där energipriser var höga till följd av det ryska anfällskriget mot Ukraina. Energianvändningen minskade tydligt.

Enkäten handlade om frågor som: Finns ett intresse av att spara energi och miljö genom beteendeförändringar? Vad önskar medborgare att kommun och staten ska göra för att det blir lättare att minska energi- och resursanvändning? Behövs det en annan infrastruktur än den vi har idag, som till exempel fler cykelvägar och cykelparkeringar eller fler laddstolpar för elbilar? I undersökningen ingick frågor om resor, konsumtion, avfall och energianvändning i hemmet. Resultaten av enkäten används för att utveckla ett verktyg för bättre energiplanering i kommuner.

Undersökningen är utförd av deltagande kommuner i Estonia, Sweden, Latvia och Poland inom ramen för projektet "Interreg Baltic Sea Region Program project CommitClimate".

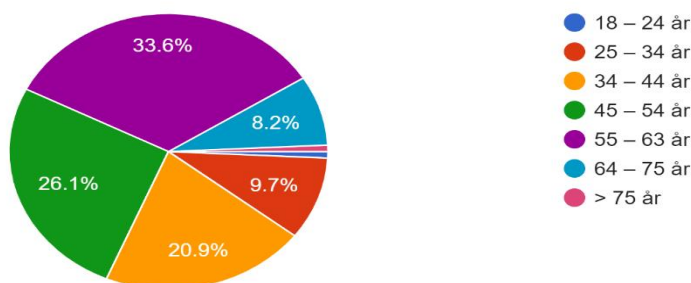
Tid: November och december 2023.

134 personer från Gällivare har svarat på enkäten.

Allmänna data

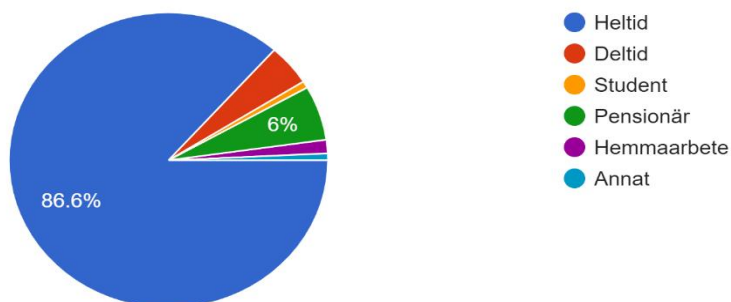
Hur gammal är du/ålder?

134 responses

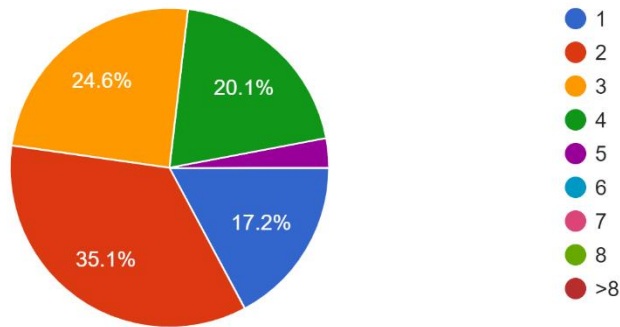
Arbete, nuvarande anställning eller sysselsättning?

134 responses

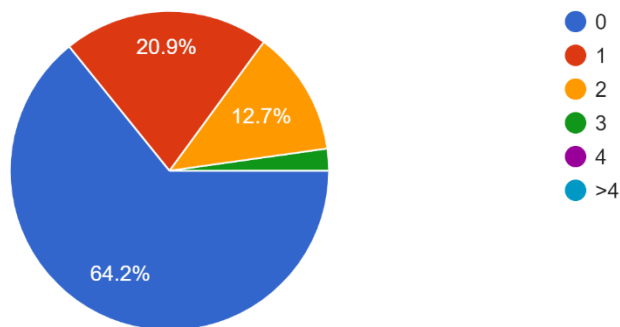
Hur många personer är ni i hushållet?

134 responses

Hur många barn och ungdomar (<16 år) är ni i familjen, som lever under samma tak som du?

134 responses

Boende och uppvärming

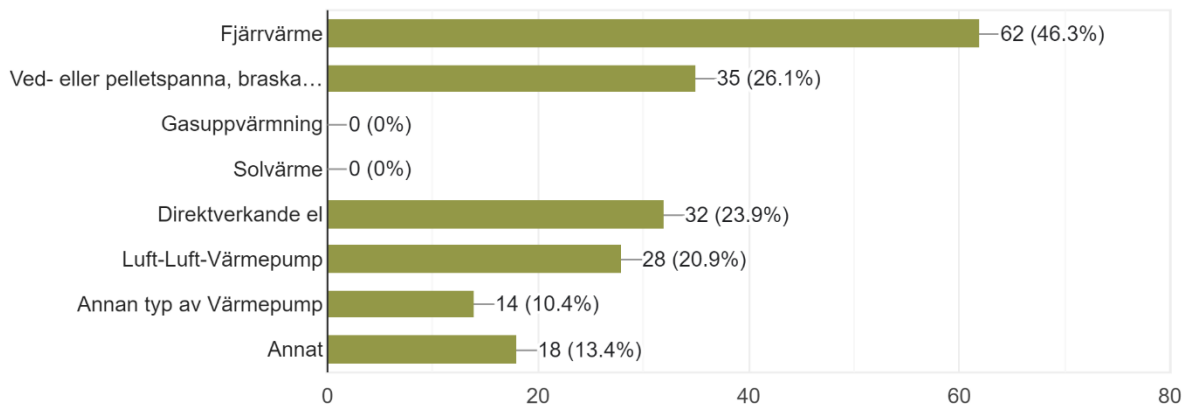
Vem äger huset du bor i?

134 responses

Vilket uppvärmningssystem har fastigheten?

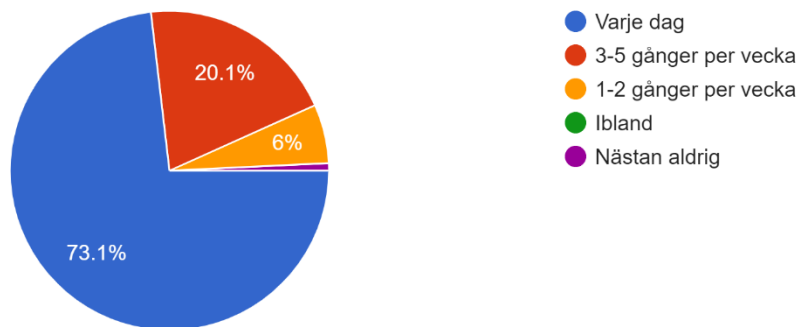
134 responses

Trafik och resor

Hur ofta reser du? (med resa menar vi varje gång du förflyttar dig för att handla, gå till jobbet, besöka vänner med mera)

134 responses

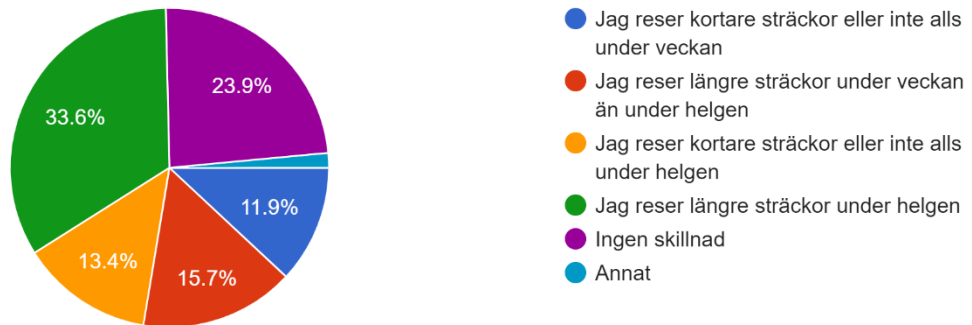
Hur skulle du beskriva dina dagliga resor?

134 responses

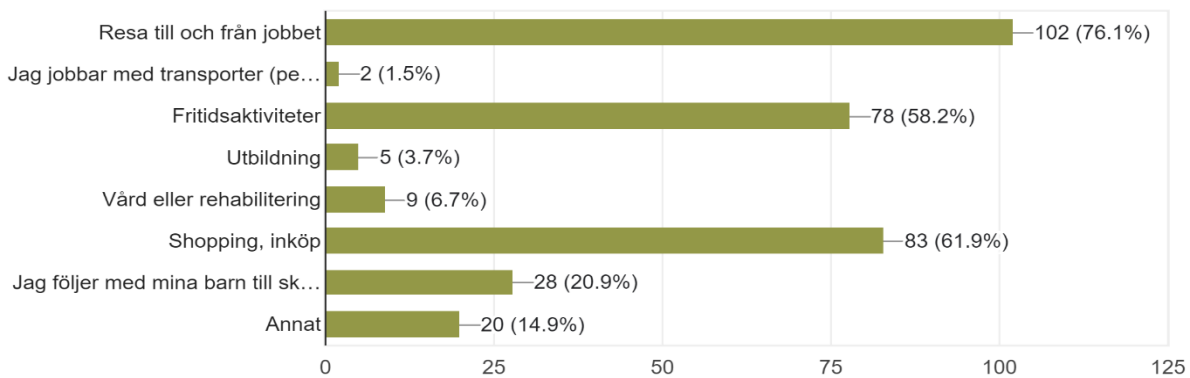
Skiljer sig dina resor mellan veckodagar och helger?

134 responses

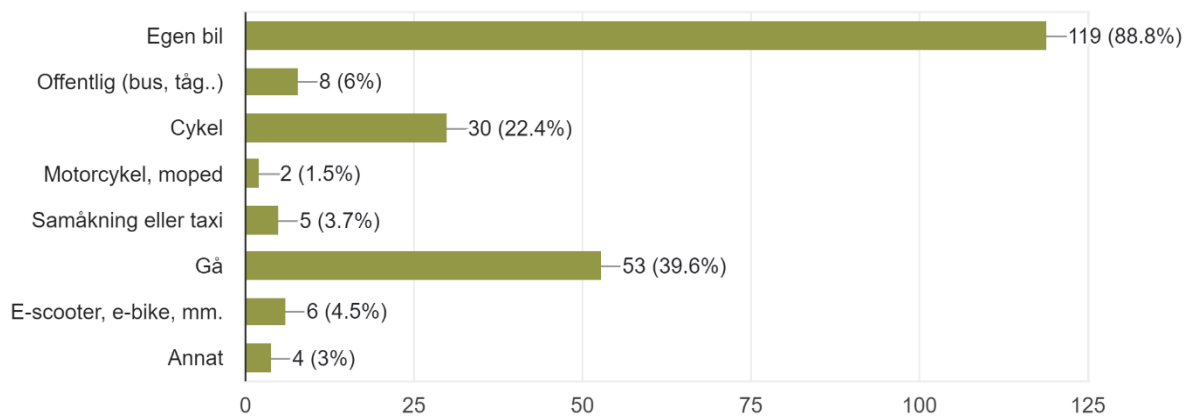
Vad är huvudanledningen för dig att resa (flera svar tillåtna)

134 responses

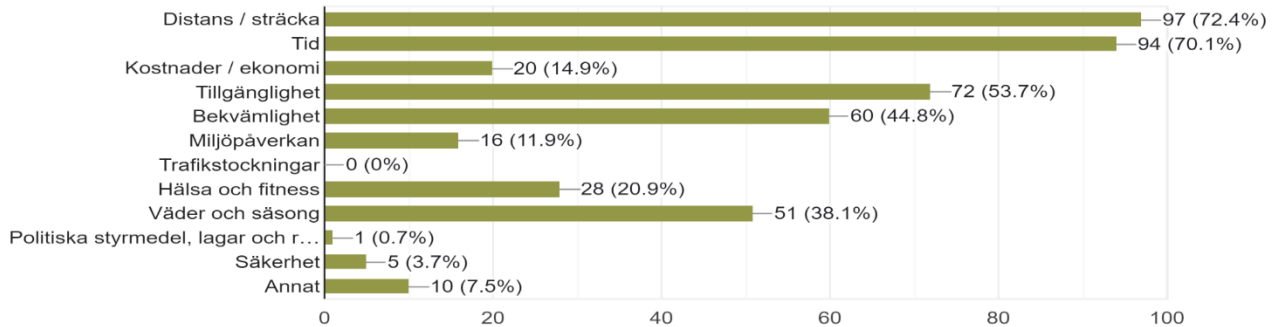
Hur reser du som mest (Mer än ett svar tillåten)

134 responses

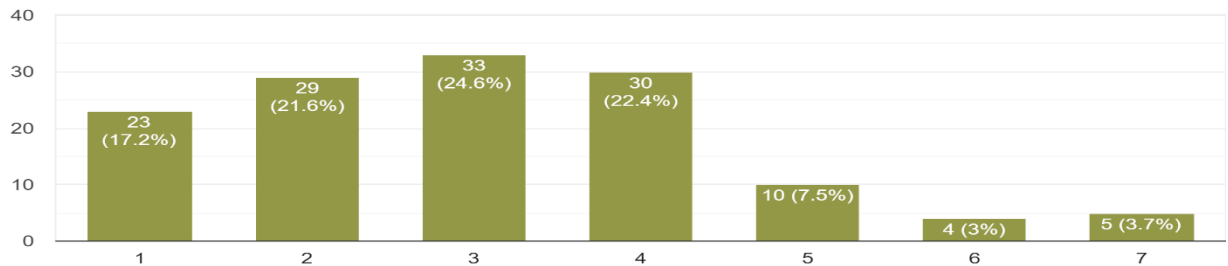
Vilka faktorer påverkar ditt val av färdmedel? (Välj de fyra viktigaste)

134 responses

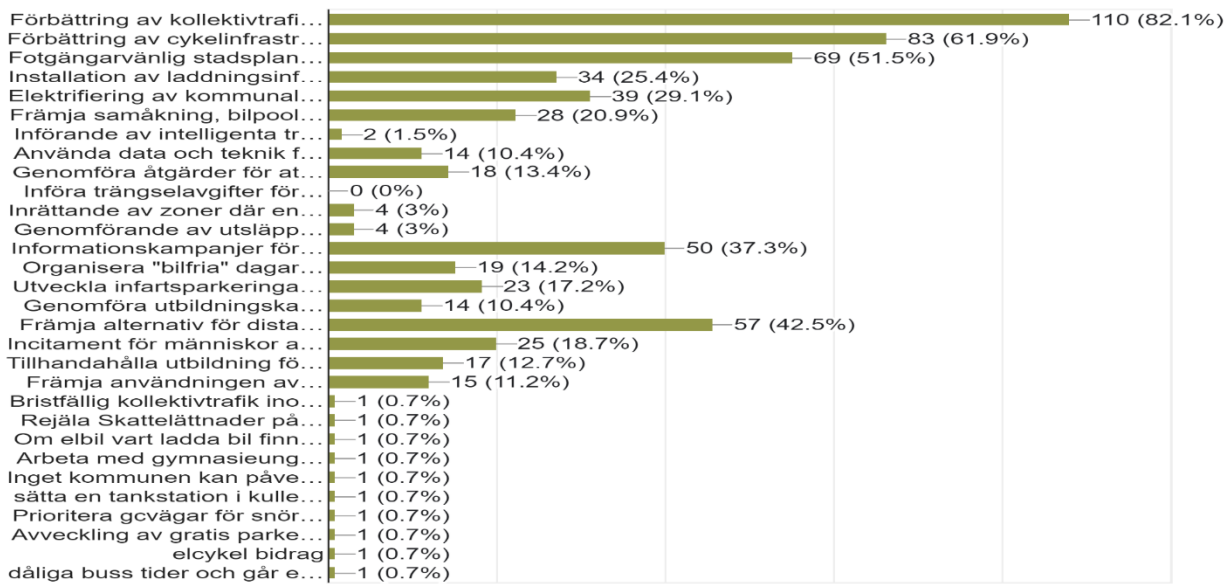
Tänk på i vilken utsträckning utbudet av olika färdalternativ, infrastruktur, kommunala initiativ mm. främjar miljövänliga transporter i din kommun: vilket ...tlig; 5 - Över genomsnittet; 6 - Bra ; 7 - Våldigt bra

134 responses

Nedan följer en lista över olika åtgärder som bidrar till att minska transportsektorns miljöpåverkan. Vilka åtgärder i din kommun skulle du stödja (accept...elaterade miljöpåverkan? (Mer än ett svar tillåtet)

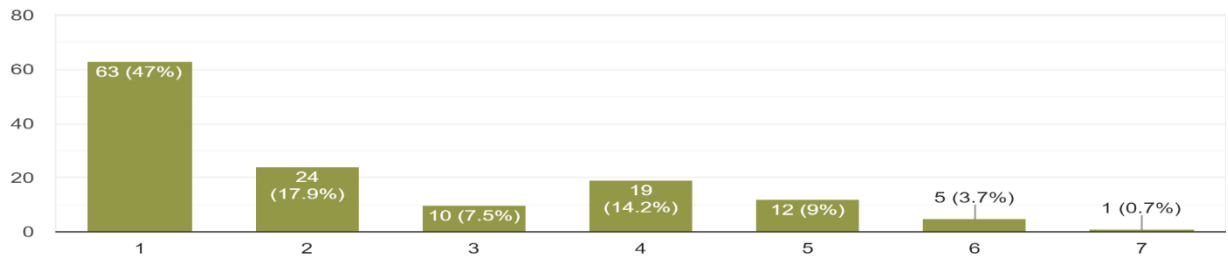
134 responses

Avfallshantering

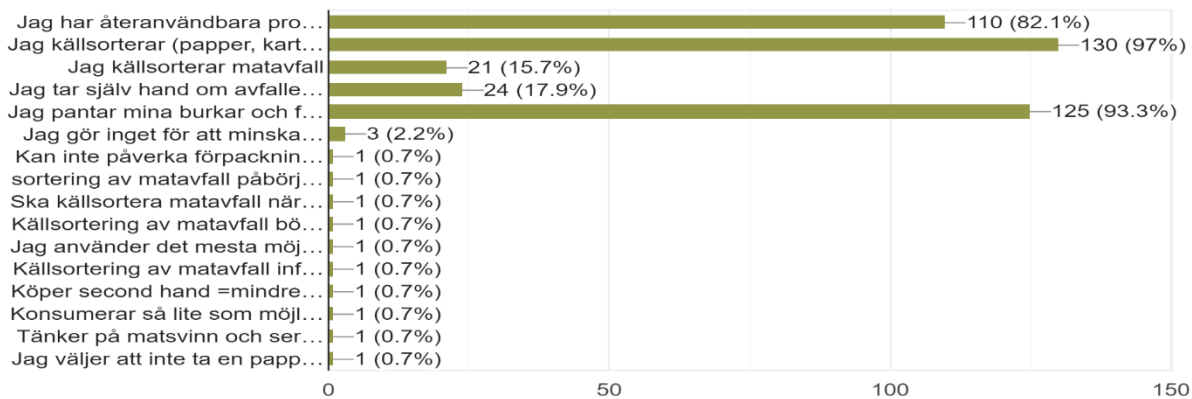
Hur orolig är du över hur mycket avfall det blir i ditt hushåll per dag? 1 - Inte alls; 2 - Lite ; 3 - Något orolig ; 4 - Neutral; 5 - Orolig; 6 - Våldigt orolig; 7 - Extrem orolig

134 responses

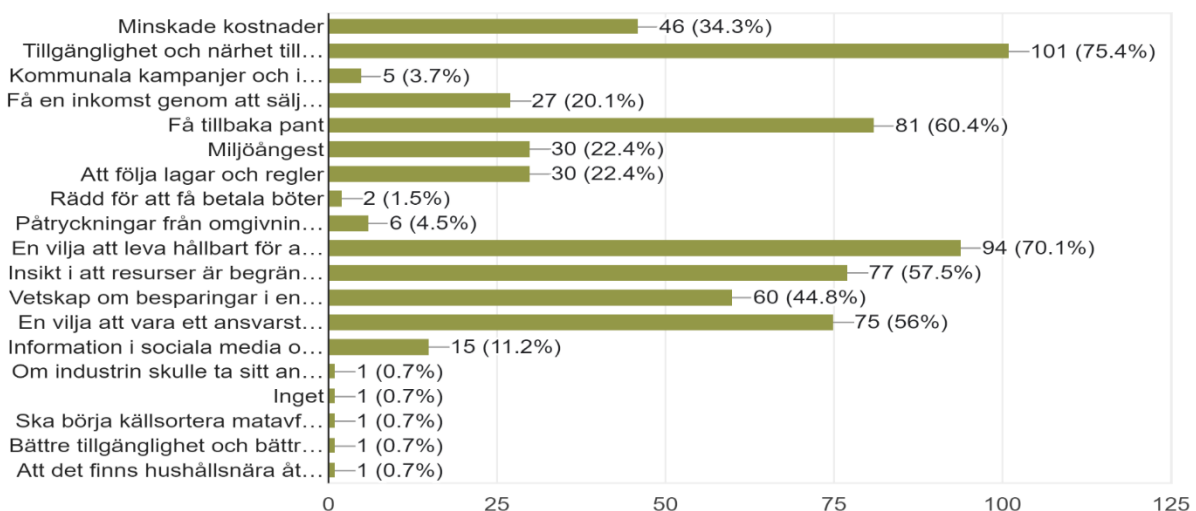
Vad gör du för att minska mängden avfall som ska brännas eller hamna på deponi? (Mer än ett svar tillåten)

134 responses

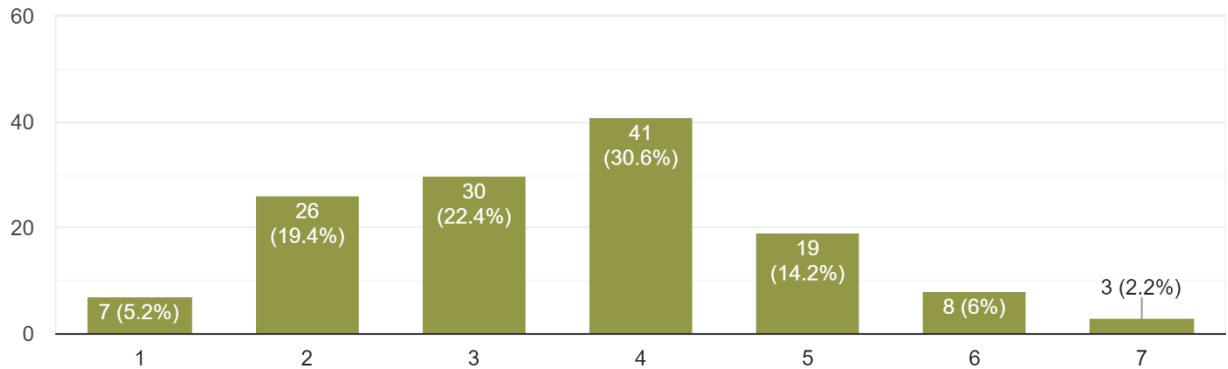

Vilka faktorer motiverar dig att minska mängden avfall som annars går till deponi eller förbränning? (Mer än ett svar tillåten)

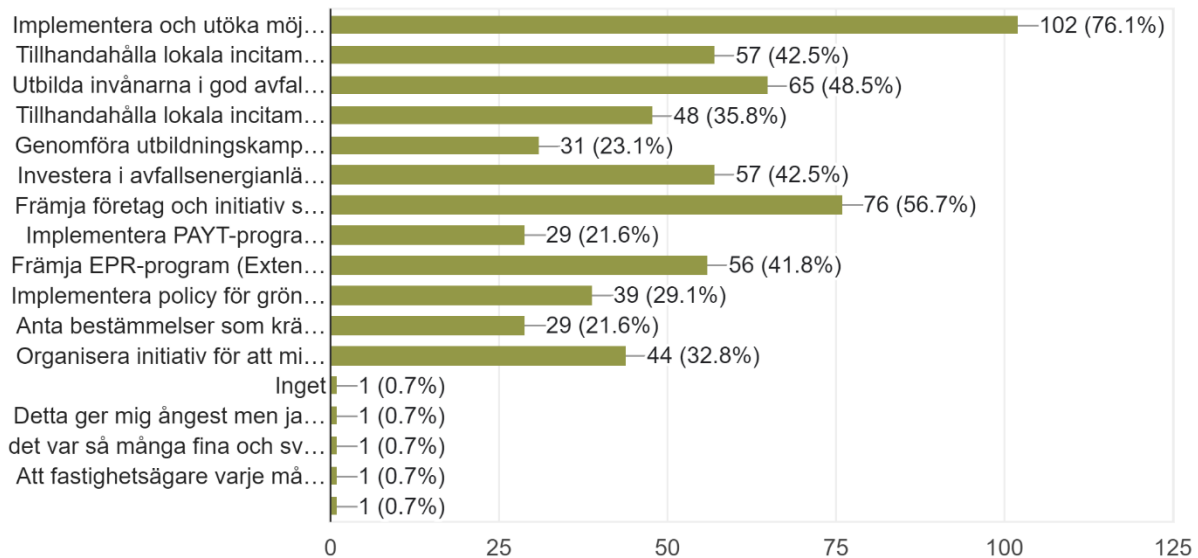
134 responses

Tänk på i vilken utsträckning tillgänglighet, infrastruktur, kommunala och privata initiativ främjar återvinning och källsortering i din kommun: vilket bet...ligt; 5 - Över genomsnittet; 6 - Bra; 7 - Våldigt bra
134 responses

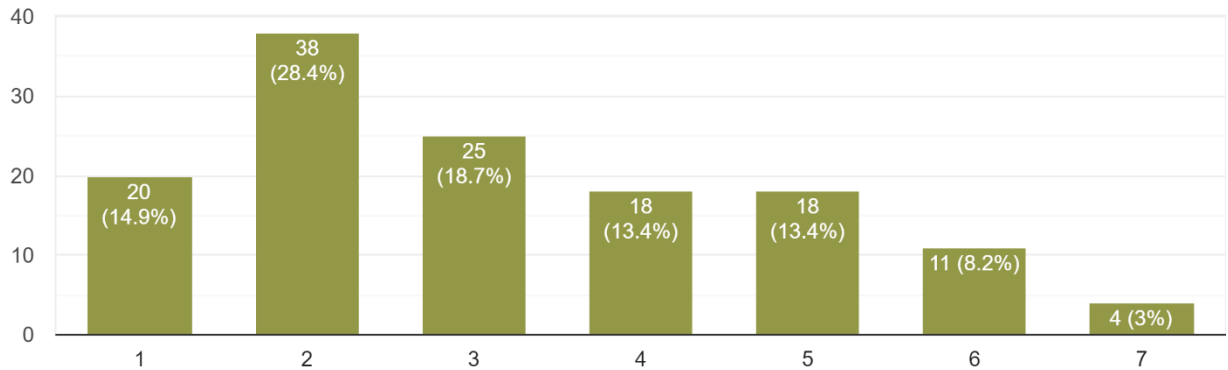
Nedan följer en lista över olika åtgärder som bidrar till att minska miljöpåverkan från avfallshantering. Vilka åtgärder i din kommun skulle...lsrelaterade miljöpåverkan? (Flera svar är möjliga)
134 responses

Energi- och vattenanvändning

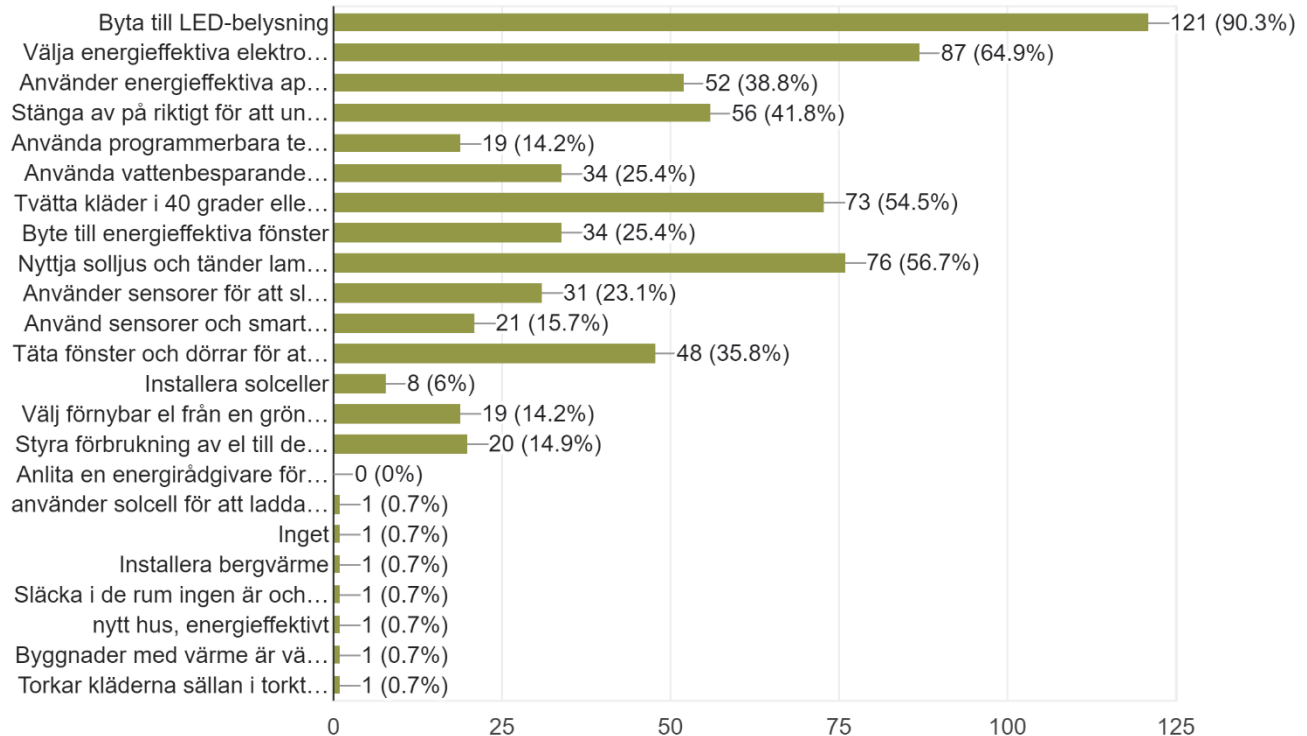
Hur oroad är du för hög energi- och vattenanvändning i ditt hushåll? 1 - Inte alls; 2 - Mycket lite; 3 - Lite; 4 - Neutral; 5 - Något; 6 - Mycket; 7 - Extremt mycket

134 responses

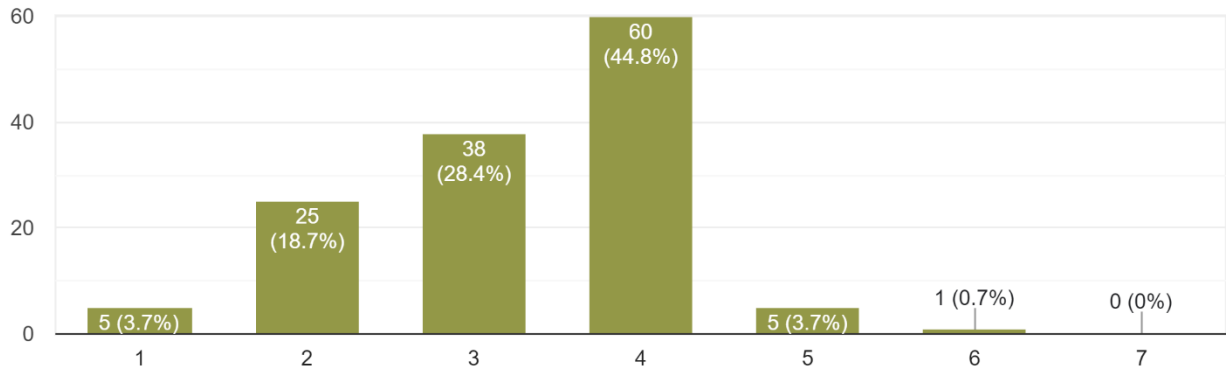

Vad gör du för att minska din energi- och vattenanvändning? (Flera svar tillåtna)

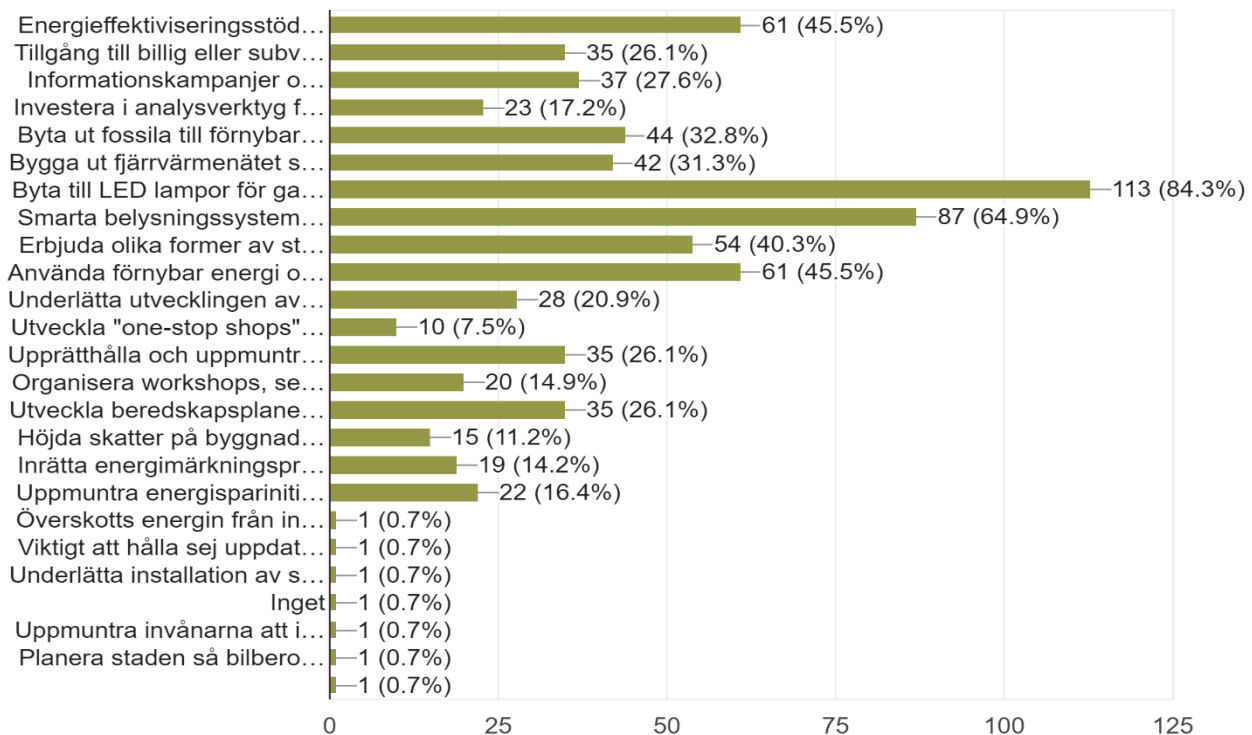
134 responses

Tänk på i vilken utsträckning det finns tjänster, infrastruktur, kommunala och privata initiativ som främjar energi- och miljövänliga alternativ i din komm...snitt; 5 - Över genomsnitt; 6 - Bra ; 7 - Våldigt bra
134 responses

Nedan hittar du en lista med åtgärder som bidrar till att minska miljöpåverkan av energi- och resursanvändning. Vilka åtgärder i din kommun skull... att minska miljöpåverkan? (Flera svar är tillåtna)
134 responses

Kommentarer

Resor och trafik

Bättre kollektivtrafik till byarna i kommunen även helger. Pålitligt tåg med moderna vagnar.

Ge boende och ungdomar på landsbygden möjlighet att åka kollektivtrafik till arbetet och skolan.

Viktigt att prioritera snöskottning av gc-vägar för att främja cykling året om.

Subventionera en privat cykelreparatör att etablera sig och verka i Gällivare.

Cykel- och gångbanor är kraftigt undervärderade i Gällivare kommun. De som finns är det dåligt underhåll på.

Inför ett kommunalt cykelbidrag på tusentals kronor, per kommuninnevånare, för inköp av ny cykel.

Härigenom stimuleras invånarna att välja bort bilen, utan inslag av tvång.

Vägarna är bra, gång och cykelvägar är skit, lokaltrafiken är värdelös.

Finns tyvärr inte mycket man kan göra i ett landsbygdssamhälle, man är beroende av bilar, skulle aldrig gå att bygga ut kollektivtrafiken i den omfattning som behövs för att få folk att lämna bilen hemma.

Viktigt att kommunen påverkar att tågen ska kunna gå enligt tidtabell, samt vagnar som är moderna.

Se till att barnen kan åka kollektivtrafik från byarna till gymnasiet och träningar.

Att åka med spark kortare sträckor inne i samhället var vanligt förr, vet inte varför det har försvunnit? Det är mycket praktiskt när man tex åker och handlar.

Folk här upp kommer fortsätta köra med egen bil oavsett.

Distansarbete och bränsleeffektiva eller utsläppsnåla fordon har nog bäst effekt här samt utöka infrastrukturen för laddfordon. Det är långa avstånd, glest befolkat och tidvis mycket kallt.

Öka kollektivtrafiken före 06.00 och efter 22.00.

Gör om buss tider samt buss turer så fler kan åka kommunalt.

Vi behöver kollektivtrafik från landsbygderna till centralorten för gymnasieungdomar och jobbspendlare!

Det behövs BETYDLIGT bättre kollektivtrafik. Speciellt för oss som inte bor i centrum. I dagsläget är dotterns närmsta busshållplats för långt bort från hemmet och bussarna till och från skolan går alldeles för sällan och innebär även byten med mer väntetid.

Finns ingen smidig säker väg att cykla mellan Gällivare och Koskullskulle. Tänk så många som jobbar i LKAB som nu har elcyklar.

Ta bort gratis parkering, sänk hastigheterna så det blir tryggt att röra sig utan för fordon i tätbebyggda områden.

Visa på hur hälsan påverkas av minskat bilkörande, de effekterna är också relevanta.

Avfallshantering

Öppettider på Återvinningscentralen motsvarar inte medborgarnas behov. Tiderna gynnar de anställda. Medborgare måste ta ledigt från arbetet för att kunna besöka ÅVC. Kvällsöppet fler kvällar, öppet på helger året om. Öppet på "kläm-dagar" när medborgare har behov att besöka ÅVC.

Öka tillgängligheten till kavahedens avfallsanläggning, man måste ta ledigt från jobbet för att kunna gå dit, kan inte höra att man motiveras att återvinna. Samt så är Gällivareborna väldigt bra på att utnyttja återvinningsstationerna, synd att kommun inte är lika bra på att tömma dom.

Det borde löna sig mer att ha tömning mer sällan. Idag koster det nästan lika mycket att ha normal tömning som var fjärde vecka.

Införa system för kompostering överhuvudtaget. Vår kommun ligger 30 år efter sina grannkommuner i kusten.

När man pantar burkar o flaskor borde det finnas fler alternativ att kunna skänka panten till, ex olika kommunala föreningar. Detta finns på en återvinningsstation i Luleå.

Insamling av grovsopor för de som saknar bil, och bor i lägenhet.

Energi- och vattenanvändning

Bygg ut mer vattenkraft. Sälj inte ut energikraften åt giriga el-kraftbolag typ Vattenfall, EON mm. Behåll vinsten inom kommun.

Det är viktigt att staten är med och subventionerar att alla minskar sin energiförbrukning.

Gällivare kommun har flera mörka gångtunnlar inom samhället som saknar belysning även under vinterhalvåret Vilka slags människor vill kommunen locka till mörka gångtunnlar?

Att inte bygga massiva vindkraftsparker, bättre att vi får spara på energin, få utbildning i vad vi kan göra själva.

Passivhus. Smarta lösningar för hemmet.

Etablera verkligt miljövänlig energi, inte minst till kommunens gruvindustri, genom byggande av ett kärnkraftverk i kommunen, även om detta bygge tar 20 år innan det är klart för drift.

Viktigt att inte göra frågan om hållbara val till ett mått på godhet. Alla ska bidra efter förmåga och totalen bör regleras med gränser/mål/regler/ekonomisk styrning etc.

Angående energieffektivisering, ta med s.k. komfortkyla i enkäten. Jag vet inte hur mycket av Gällivares totala energiförbrukning som går till komfortkyla. Men i takt med klimatförändringarna och medeltemperaturhöjningar så förespar klimatforskare att energiåtgång (globalt) till komfortkyla kommer att öka med tid.

Sammanfattning och slutsatser

Bland alla 4 kommuner inom LKF:s område har intresset för enkäten varit störst i Gällivare. 134 personer lämnade sina svar och synpunkter – tack för det!

Resultaten visar tydligt att resor och trafik är en mycket viktig fråga för kommunens invånare.

73% av alla som svarade reser varje dag. 71% av alla resor är kortare än 10 km.

Största delen gäller resor till och från jobbet och inköp. Även fritidsaktiviteter har en hög andel.

Gällande färdmedel dominerar egen bil följd av att gå och cykling. Andelen buss- och tågresor ligger på bara 6% vilket är tydligen mindre än t.ex. i Kiruna och Jokkmokk.

Viktigaste faktorerna för val av färdmedel är distans, tid, tillgänglighet och bekvämlighet. Även väder och säsong spelar roll. Miljöpåverkan är för 12% en viktig fråga.

En mycket hög del av de som svarade önskar att kollektivtrafiken förbättras (82%). Förbättring av cykling- och gånginfrastruktur och främjande av samåkning och bilpooler nämns också fler gånger.

Möjlighet till distansarbete ses också som en viktig aspekt.

Majoriteten tycker att det saknas kommunala initiativ som främjar miljövänliga transporter.

Bara en liten minoritet är orolig om hur mycket avfall det blir.

Viktigaste faktorer som motiverar att minska avfallsmängden är tillgänglighet och närhet, viljan att leva hållbart och viljan att vara ansvarstagande.

Följande åtgärder prioriteras av dessa som svarade på enkäten: Återanvändbara produkter,

källsortering, källsortera matavfall och att panta burkar och flaskor.

Flera önskar att ÅVC håller öppet längre och stöd för invånare som inte har tillgång till bil.

29% av alla som svarade är oroliga gällande hög energi- och vattenanvändning i hushållet.

Majoriteten (72%) bor i småhus eller villa.

Nästan hälften (46%) har fjärrvärme som uppvärmningssystem, följd av ved- eller pelletskamin (26%) och direktverkande el (24%).

Gällande vad man gör för att minska energianvändningen finns en stark trend till åtgärder som handlar om belysning (LED-belysning, använder solljus). Näst oftast nämns energieffektiv elektronisk utrustning.

Majoriteten tycker att kommunens initiativ för att främja energieffektiva och miljövänliga initiativ är genomsnittliga jämfört med andra kommuner.

Åtgärder som mest tycker om är: Byte till LED-lampor, energieffektiviseringsstöd, smarta belysningssystem och användning av förnybar energi.

Ansvarig:

Lapplands Kommunalförbund, Silva Herrmann, silva.herrmann@lapplands.se

Utvärdering och sammanfattning: Wolfgang Mehl, wolfgang.mehl@lapplands.se

Mer information:

www.lapplands.se

www.interreg-baltic.eu/project/commitclimate-interreg-baltic-sea-region/